

Organ
KommunstyrelsenNr
3/2023Sida
1

Tid	Måndagen den 24.04.2023, kl.18.30 – 19.30.	
Ärenden	§§ 33 – 50	
Plats	Kommunkansliet i Sund	
Närvarande	Ledamöter: ☒ Mats Ekholm, ordf. ☐ Linda Hemming, vice ordf. ☐ Jonas Back ☒ Lars-Johan Mattsson ☒ Christel Mattsson	Ersättare: ☐ Sven Blomberg ☒ Nina Öström ☐ Christina Nukala-Pengel ☐ Kjell Berglund ☐ Christer Mattsson
Övriga närvarande	☒ Dorita Lindholm, kfge ordförande ☐ Johan Lindholm, kfge viceordförande ☒ Susann Eklund, kfge andre viceordförande ☒ Andreas Johansson, kommundirektör ☐ Marika Willstedt, ekonomichef	
Underskrift	Mats Ekholm ordförande Andreas Johansson sekreterare	
Protokollet justerat	Tid och plats måndagen den 24.04.2023 på kommunkansliet i Sund Lars-Johan Mattsson Christel Mattsson	
Protokollet publicerat på kommunens hemsida	Tisdagen den 25.04.2023 Intyg Mia Schütten Byråsekreterare	

Organ Kallelsedatum Kallelsenummer
Kommunstyrelsen 17.04.2023 3/2023

Sammanträdestid	Måndagen den 24.04.2023, kl. 18.30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Sund
Protokollet publicerat på hemsidan	Tisdagen den 25.04.2023
Kallelsen utfärdad	Sund den 17.04.2023 Mats Ekholm, kommunstyrelsens ordförande

Ärendets §-nummer Ärende

Innehåll

- Kst § 33 Sammanträdet laglighet och beslutsföret*
- Kst § 34 Val av två protokollsjusterare*
- Kst § 35 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan*
- Kst § 36 Delgivningsärenden*
- Kst § 37 Ta del av protokoll*
- Kst § 38 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut*
- Kst § 39 Remiss Finströms kommun, revidering av tjänstebeskrivning för lantbrukssekreterare*
- Kst § 40 Motion om att streama kommunens fullmäktigemöten*
- Kst § 41 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalapincipen*
- Kst § 42 Nominering till utmärkelsestecken*
- Kst § 43 Informationsplan för undantagsförhållanden*
- Kst § 44 Bokslut och verksamhetsberättelse för förvaltningssektorn*
- Kst § 45 Remiss ÅLR, ny avfallslag*
- Kst § 46 Budgetuppföljning för Sunds kommun, per 31.3.2023*
- Kst § 47 Jordförvärvsutlåtande, Tallhuset Fab i Smedsböle*
- Kst § 48 Lokal fördelningspott 1.6.2023 för personalen som lyder under AKTA*
- Kst § 49 Remiss ÅLR, ny klientlagstiftning*
- Kst § 50 Revidering av skyddsundanflyktsplan*

Denna möteskallelse har anslagits på elektroniska anslagstavlan den 17.04.2023

Intygar

Andreas Johansson, kommundirektör

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 33 Sammanträdets laglighet och beslutsförhet

24.04.2023 Enligt kommunens förvaltningsstadga 72 § håller varje organ sina sammanträden vid de tidpunkter och på de platser som de beslutar. Enligt kommunstyrelsens beslut § 205, 26.11.2018, sammanträder kommunstyrelsen i regel med fyra veckors mellanrum under helgfria måndagar, förutom under perioden juni-augusti då kommunstyrelsen sammanträder vid behov. Kommunstyrelsens sammanträden hålls i regel på kommunkansliet i Sund kl. 18.30. Enligt KomL 23 § 2 mom. är kommunstyrelsen beslutsför då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Enligt kommunens förvaltningsstadga § 74 tillställs ledamöterna skriftlig kallelse minst 4 dagar före sammanträdet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen torde konstatera sammanträdet vara instruktionsenligt samman kallat och beslutfört.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 34 Val av två protokollsjusterare

24.04.2023 Enligt kommunens förvaltningsstadga § 86 skall protokollet på tid som kommunstyrelsen bestämt justeras på det sätt som organet beslutar. Enligt tidigare praxis har kommunstyrelsen för varje protokoll utsett två protokollsjusterare.

Kommundirektörens förslag:

I tur att justera protokollet är Linda Hemming och Christel Mattsson. Protokollet justeras direkt efter mötet.

Beslut:

Protokollet justeras av Christel Mattsson och Lars-Johan Mattsson.

Kst § 35 Godkännande och eventuell komplettering av föredragningslistan

Beslut:

Föredragningslistan godkänns.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 36 Delgivningsärenden

24.04.2023 Kommunstyrelsen för kännedom meddelas följande:

1. Kommundirektörens rapport.
2. ÅLR beslut, förtydligande gällande landskapslagen om främjande av integration och kommunernas socialtjänst.
3. ÅLR beslut, beviljande av jordförvärv för Sundby gård Ab.
4. ÅLR beslut, beviljande av jordförvärv för Diaconu.
5. ÅLR beslut, om återbetalning av landskapslån.
6. Mötesanteckningar från möte om Medis.
7. Tjänstledighet för fritidsledaren.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående delgivningar till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst § 37 Ta del av protokoll

24.04.2023

Kommunstyrelsen tar del av följande protokoll:

1. Byggnadstekniska nämnden, [BTN 2](#),
2. Utbildningsnämnden, inget möte under 2023,
3. Omsorgsnämnden, inget möte under 2023,
4. Oasen kf, [förbundsstyrelsen 3](#), [förbundsfullmäktige 1](#), [förbundsstyrelsen 4](#), [förbundsstyrelsen 5](#),
5. Kommunernas socialtjänst kf, [förbundsstyrelsen 2](#), [förbundsstyrelsen 3](#),
6. Ålands kommunförbund, [förbundsstyrelsen 2](#), [förbundsstyrelsen 3](#),
7. Norra Ålands utbildningsdistrikt kf, [förbundsstyrelse 1](#),
8. Gemensamma räddningsnämnden, [möte 1](#), [möte 2](#),
9. Gemensamma lantbruksnämnden, [möte 1](#),
10. Gemensamt äldreåd, [möte 2](#),

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tecknar ovanstående protokoll till kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 38 Granskning och övervakning av kommunfullmäktiges beslut

24.04.2023

Enligt kommunallagen för landskapet Åland, 49 §, 3 mom.

Styrelsen skall bereda och verkställa fullmäktiges beslut samt övervaka att besluten är lagliga, utom i ärenden som rör fullmäktiges inre organisation samt val av styrelse och revisorer.

https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/199773#pr_7_kap_styrelsen_49_p_uppgifter

[KFGE 2](#)

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktiges beslut är lagliga och att de kan verkställas.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 39 Remiss Finströms kommun, revidering av tjänstebeskrivning för lantbrukssekreterare

LbrnN § 5
14.02.2023

Finströms kommun har uppmanat verksamhetsansvariga att se över gällande tjänste- och arbetsbeskrivningar och vid behov uppdatera. Lantbrukssekreteraren har tillsammans med personalsekreteraren tagit fram förslag till reviderat tjänstebeskrivning för lantbrukssekreteraren.

Förslag:

Nämnden omfattar förslaget till ny tjänstebeskrivning för lantbrukssekreteraren. Reviderade tjänstebeskrivningen träder i kraft då berörda samarbetskommuner hörts och den godkänts av Finströms kommun.

Kst, § 39
24.04.2023

I bilagan framgår den nu gällande, och förslaget till ny tjänstebeskrivning. Som framgår i bilagan så har inga större förändringar skett mellan det nya förslaget och den nu gällande.

Under avsnittet ”beslutanderätt” så finns en ny punkt: ”utföra arbetsuppgifter inom ramen för ekonomisk begränsning om 500 000 €”.

Formuleringen är inte ny i sig utan härrör från ett gammalt beslut i Finströms kommunfullmäktige.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund tackar för möjligheten att yttra sig över förslaget till ny tjänstebeskrivning.

Kommunstyrelsen har ingen annan synpunkt än att meningen ”utföra arbetsuppgifter inom ramen för ekonomisk begränsning om 500 000 €”, möjligen är något oklar och att den därför kan vara föremål för precisering.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 1 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 40 Motion om att streama kommunens fullmäktigemöten

Kfg, § 22
21.02.2023

Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland

46 §. Motion

En ledamot i fullmäktige som vill att fullmäktige skall behandla ett visst ärende kan väcka motion.

Då ärendet behandlas i fullmäktige skall motionens första undertecknare beredas tillfälle att yttra sig varefter ärendet skall remitteras till styrelsen eller ett annat organ för beredning.

Ärendet skall beredas så att fullmäktige kan fatta beslut i ärendet inom ett år efter att motionen väckts. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid skall detta meddelas till fullmäktige inom utsatt tid tillsammans med det som framkommit vid beredningen. Fullmäktige kan besluta att avskriva motionen från vidare behandling.

Följande motion lämnas in:

Motion om att streama kommunens fullmäktigemöten.

Motionen är undertecknad av ledamoten Erik Schütten samt ersättare Mia Schütten.

Motionernas första undertecknare Erik Schütten ges möjligheten att föredra motionen inför kommunfullmäktige.

Beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Kst, § 40
24.04.2023

Nedan återges motionen i sin helhet:

”Motion om att streama kommunens fullmäktigemöten

Modern teknik, som nu även installerats i kommunens sammanträdesrum, samt ett stort intresse hos befolkningen för webbaserad streaming via sociala medier och andra tjänster skapar nya möjligheter till transparens och en möjlighet att öka intresset och delaktigheten hos befolkningen i det kommunala beslutsfattandet och dess processer, vilket båda främjar närdemokratien.

Man kan konstatera att ett stadigt ökande antal åländska och finländska kommuner utnyttjar denna möjlighet till offentlig öppenhet med tidsenlig kommunikation.

Undertecknad föreslår därför;

- att kommunens ledning ges i uppdrag att utreda en enkel och kostnadseffektiv lösning med nuvarande installerad mötesutrustning för både livestreaming av pågående fullmäktigemöte samt tillgång till arkiv med tidigare möten,*

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

- att kommunens ledning ges möjlighet till tillräcklig utbildning i hur den valda streamingtjänsten används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt,
- att kommunen efter att ha upprättat streamingstekniken aktivt marknadsför möjligheten i befintliga kommunala informationskanaler samt genom pressmeddelanden till lokala media.”

Motionen är klar och tydlig och lämnar inte så mycket att bereda i det avseendet. Att sända kommunfullmäktiges möten på internet är en bra sak och ger kommunmedlemmar och andra en inblick i hur demokratiprocessen i Sund går till. Även om man inte önskar titta på sammanträdet i direktsändning så går det att titta på ett möte i efterhand eftersom det blir inspelat och lagrat.

Frågan är då om kommunfullmäktige vill att kommunfullmäktiges sammanträden skall direktsändas på internet eller ej. Det får kommunfullmäktige bestämma i samband med behandlandet av motionen. Om kommunfullmäktige bifaller motionen så kan förvaltningen bereda ärendet i samband med budgetbehandlingen för år 2024 och om själva kostnaden godkänns i samband med budgetbehandlingen så kan kommunfullmäktiges sammanträden börja direktsändas på internet från år 2024.

Under förutsättning att kommunfullmäktige bifaller motionen enligt kommundirektörens förslag så redovisas själva ärendet i detalj under hösten 2023.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att motionen bifalls enligt följande:

1. Kommunens ledning ges i uppdrag att utreda en enkel och kostnadseffektiv lösning med nuvarande installerad mötesutrustning för både livestreaming av pågående fullmäktigemöte samt tillgång till arkiv med tidigare möten och redovisa det i samband med budgetbehandlingen för år 2024.
2. Motionen anser därmed slutbehandlad.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 41 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalaprincipen

24.04.2023

I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för år 2023 så finns verksamhetsmål för centralförvaltningen. Punkt 11 så står det: "Utreda om det går att göra något vettigt av "Mankalaprincipen"".

Först en beskrivning av Mankalaprincipen. Kortfattat kan man säga att Mankalaprincipen innebär att istället för att ett aktiebolag gör vinst, eller ger aktieutdelning så produceras istället el till självkostnadspris. På det sättet så uppstår ingen vinst i bolaget och resultatet för varje år blir 0 €.

Beroende på hur stor procentuell andel av bolagets aktiestock som en aktör äger så betalar man motsvarande del av kostnaden och får motsvarande andel av elproduktionen.

Ett exempel. Vi säger att Sunds kommun äger 25 % av aktierna i ett bolag som producerar el enligt Mankalaprincipen. Kostnaderna för att producera 1 gigawattimme (GWh) säger vi är 128 818,33 €, då får Sunds kommun betala 32 204,58 € för 0,25 GWh. Ovanstående pris är medvetet satt till den här nivån för att det var medelpriset på elbörsen Nordpool under 2022 för elområde SE3 som Åland köper sin el från.

Under år 2022 så förbrukade Sunds kommun 612 137 kWh elenergi, vilket innebär 0,61 GWh. För allt detta så betalade Sunds kommun 109 297,74 € till Ålands Eländslag. Om ovanstående hypotetiska Mankala-bolag skulle kunna producera el till samma kostnad som medelpriset för elområde SE3 så skulle kostnaden för 0,61 GWh blivit 78 579,17 €. Kommunen skulle alltså i ovanstående exempel spara cirka 31 000 €. Om produktionskostnaden är lägre än ovanstående blir naturligtvis beloppet som "sparas in" högre.

För år 2023 så kommer elförbrukningen öka till följd av att Tosarby daghem numera värms med luftvärmepump istället för olja. I ovanstående förbrukning så ingår ej uppvärmning av Mångstekta hyreshus eller av Tallgården, skolan, biblioteket etc. eftersom de byggnaderna värms upp av pellets eller olja.

Om Sunds kommun skulle vilja producera el i egen regi så behöver inte Mankalaprincipen tillämpas, eller så tillämpas den automatiskt beroende på hur man ser det.

Det går att producera energi på följande sätt; vattenkraft, kärnkraft, vindkraft, kraftvärme, solceller/solenergi, eller kol, olja och naturgas.

Det finns även ett annat budgetmål i kommunens budget under 2023 som lyder: "Utreda om det går att öka produktionen av förnyelsebar energi på kommunens fastigheter", som bereds parallellt med detta ärende.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

För att besvara uppdraget enligt ordalydelsen så går det endast att ”göra något vetligt av Mankalaprincipen” tillsammans med andra kommuner. Det bästa sättet att ta reda på detta är att efterhöra hos de övriga norråländska kommunerna om de skulle vara intresserade av att grunda ett Mankalabolag som producerar energi. Kommundirektören har haft lite brevväxling med de andra direktörerna på norra Åland men det rakaste torde vara att ställa frågan rakt till de övriga kommunerna.

När svar inkommit från de övriga norråländska kommunerna så behandlas budgetmålen på nytt i kommunstyrelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund efterhör med de övriga norråländska kommunerna om de är intresserade av gemensam kraftproduktion i enlighet med Mankala-principen. I det fall som det finns ett intresse så skulle exempelvis en gemensam arbetsgrupp kunna tillsättas.

Kommunstyrelsen i Sund önskar sig ett svar innan 31.8.2023.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 42 Nominering till utmärkelsetecken

24.04.2023

Statens ämbetsverk på Åland ber om förslag på personer förtjänta av de utmärkelsetecken som republikens president beviljar på självständighetsdagen den 6 december 2023. Förslagen ska vara ämbetsverket tillhanda senast 28.4.2023.

Förslagen skall avse personer som utfört ett förtjänstfullt och långvarigt arbete (minst 10 år) inom sitt yrkesområde som anställd eller som förtroendevald inom den offentliga sektorn. Den primära utgångspunkten är de personliga meriterna, som skall ligga över genomsnittsnivån och som personen i fråga skall ha gett bevis på genom egen yrkesskicklighet eller i betydande samhällsliga uppgifter. En förutsättning är dessutom ett gott rykte och en vilja att ta emot utmärkelsetecknet. Enbart tjänste-, och anställningsår är inte en tillräcklig grund.

Föregående år så nominerade fullmäktiges presidium lämpliga kandidater och kommundirektören bistod med det administrativa.

Kommundirektörens förslag:

Under sammanträdet så ändrar kommundirektören sitt förslag så att det blir med följande lydelse:

Kommunstyrelsen nominera lämpliga kandidater.

Beslut:

Förslag från Lars-Johan Mattsson att ej nominera någon kandidat den här omgången.

Förslaget omfattas enhälligt.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 43 Informationsplan för undantagsförhållanden

24.04.2023

Som ett led i revideringen av kommunens planer som är kopplade till beredskap och befolkningsskydd så behöver "Informationsplan för undantagsförhållanden och för störningar under normala omständigheter" revideras.

Nuvarande "informationsplan" godkändes 24.11.2014, § 233.

Jämfört med den nu gällande planen och förslaget till ny plan så skiljer i princip endast kontaktpersonerna och kontaktuppgifterna. Det nya förslaget till informationsplan ändrar alltså ej kommunens sätt att arbeta med information i en skarp händelse.

Informationsplan fastställs av kommunstyrelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen fastställer informationsplan för undantagsförhållanden och för störningar under normala omständigheter.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 2 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 44 Bokslut och verksamhetsberättelse för förvaltningssektorn

24.04.2023

Kommundirektören är ansvarig sektorchef för förvaltningssektorn och direkt underställd kommunstyrelsen. Därmed bör kommunstyrelsen särskilt behandla bokslut och verksamhetsberättelse för förvaltningssektorn på motsvarande sätt som nämnderna behandlar motsvarande för sina verksamhetsområden.

I figuren redovisas hela C100, dvs det område som ligger direkt under kommunstyrelsen.

	Ursprunglig budget	Budget-ändring	Fastställd budget totalt	Utfall	Avvikelse	% av budget
C100 Förvaltningssektorn						
C120 Revision						
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 000		-5 000	-2 432	2 568	49%
C120 Revision Summa	-5 000		-5 000	-2 432	2 568	49%
C130 Förvaltning och näringsliv						
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	24 720		24 720	275 624	250 904	1115%
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-388 400	-38 750	-427 150	-413 170	13 980	97%
C130 Förvaltning och näringsliv Summa	-363 680	-38 750	-402 430	-137 546	264 884	34%
C330 Biblioteks- och kulturverksamhet						
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER				9 824	9 824	
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-44 830		-44 830	-55 732	-10 902	124%
C330 Biblioteks- och kulturverksamhet Summa	-44 830		-44 830	-45 908	-1 078	102%
C340 Fritidsverksamhet						
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	6 300		6 300	10 923	4 623	173%
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-77 160	-8 000	-85 160	-94 153	-8 993	111%
A7100 AVSKRIVNINGAR	-5 300		-5 300	-5 318	-18	100%
C340 Fritidsverksamhet Summa	-76 160	-8 000	-84 160	-88 548	-4 388	105%
C350 Medborgarinstitut						
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 460		3 460	3 322	-138	96%
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-18 610		-18 610	-21 966	-3 356	118%
C350 Medborgarinstitut Summa	-15 150		-15 150	-18 645	-3 495	123%
C210 Kommunernas Socialtjänst						
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-831 000		-831 000	-792 820	38 180	95%
C210 Kommunernas Socialtjänst Summa	-831 000		-831 000	-792 820	38 180	95%
C100 Förvaltningssektorn Summa	-1 335 820	-46 750	-1 382 570	-1 085 898	296 672	79%
Totalsumma	-1 335 820	-46 750	-1 382 570	-1 085 898	296 672	79%

Vid en snabb genomgång av utfallen så kan det konstateras att nästan samtliga verksamhetsområden håller sig inom den angivna ekonomiska ramen, netto. C330, C340 och C350 har gått över ram, men inte i sådan omfattning som kräver tilläggsbudget, 10 000 €, inte ens tillsammans.

I bilagan så återfinns verksamhetsberättelserna för de verksamheter som ligger direkt under kommunstyrelsen och kommundirektören. Den här delen kommer efter behandling att fogas till balansboken tillsammans med nämndernas behandling av deras respektive verksamheter. Därefter behandlar kommunstyrelsen hela bokslutet i ett skilt ärende på nästkommande sammanträde.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

C210 Kommunernas socialtjänst har endast ett preliminärt bokslut när detta ärende behandlas.

Noteras särskilt att en stor intäkt om 239 976 € på 1302 kommunstyrelsen. Detta är en bokföringsteknisk post som förbättrar resultatet och härrör från ”upplösandet” av ett danaarv i balansräkningen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen godkänner bokslut och verksamhetsberättelse för förvaltningssektorn.

Kommundirektören ges rätt att genomföra redaktionella ändringar i bilagan.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 3 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 45 Remiss ÅLR, ny avfallslag

Kst, § 86

16.08.2021

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att lämna synpunkter på förslaget om anpassad kommunal avfallshantering, som innehåller ändringar av blankettlagen om avfall. Synpunkterna skall vara LR tillhanda senast fredagen den 10e september 2021.

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att vissa paragrafer i kommande ändring av rikets avfallslag som gäller som blankettlag enligt landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag inte ska tillämpas på Åland. Kommunerna ska fortsättningsvis få besluta att fastighetsinnehavarna får besluta om transport av allt kommunalt avfall. Dessutom föreslås att landskapsregeringen i landskapsförordning ska få besluta närmare om när kommunerna utanför tätorter får besluta i vilka fall fastighetsnära hämtning inte behöver ordnas.

Tätort definieras som en geografisk plats som i sin tur är beroende av skyltning.

E22. Tätort

E23. Tätort upphör

Eftersom dessa skyltar ej finns i Sunds kommun så kan kommunen fortsätta med nuvarande system som kortfattat innebär att undanta hela kommunen från fastighetsnära hämtning.

För att kommunen ska kunna fortsätta med nu gällande system så måste kommunen dock införa ”kommunala avfallshanteringsföreskrifter”, lagförslag 5 §, samt lämna en redogörelse till LR angående hur återanvändnings- och återvinningsprocenten bedöms utvecklas i kommunen för att nå målen, lagförslag 3b §.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund lämnar följande synpunkter på aktuellt lagförslag:

1. Kommunstyrelsen i Sund ser generellt positivt på lagförslaget. Det är positivt att Ålands landskapsregering dels uppdaterar blankettlagen i sig, men även fortsättningsvis ger glesbygdskommunerna möjlighet att ordna avfallshanteringen på ett bra sätt utan fastighetsnära hämtning. Åland består som bekant nästan helt av glesbygdsområde (ej tätort), enligt definitionen. Även föredömligt att ett utkast till kommande förordning också finns med i remissmaterialet.
2. Det finns flera centrala delar i lagförslaget som är oklara:

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

- Begreppet ”redogörelse” i 3b §, 1 mom. Det bör bytas ut mot ”kommunala avfallshanteringsföreskrifter” och integreras med 5 § och utfärdandet av förordning för att förenkla både LR:s och kommunernas administration.
 - Begreppet ”målen” i 3b §, 1 mom. är otydligt och bör förtydligas i syfte att främja det allmänna syftet med avfallslagen, nämligen att sätta miljön i fokus.
3. Det står i detaljmotiveringarna att ambitionen är att lagen skall träda i kraft snarast möjligt. Det är viktigt att tänka på att kommunerna måste ges en ärlig chans att bygga upp avfallshanteringssystemen enligt den kommande blankettlagen och tillhörande förordning. Sunds kommun vill följa lag och därför önskar kommunen att det ges rimlig tid att anpassa kommunens avfallssystem till den kommande blankettlagen.
 4. I utkastet till landskapsförordning så finns endast en ändring ny 8a § med. Rimligen så bör 25 § i förordningen tas bort med tanke på att förslaget till ny blankettlag säger så.
 5. Med anledning av punkt 5, så försvinner flera av de ”mål” som förmodligen avses i lagförslaget 3b §, och vad som kvarstår då är i princip de mål som finns i den åländska avfallsplanen. Den juridiska tågordningen är grundlag – lag – förordning. Allt som kommer efter det, som t.ex. en åländsk avfallsplan har i princip en låg juridisk innebörd. Detta faktum påpekas i all välmening. Ett sätt att hantera detta skulle kunna vara att göra förordningen mer heltäckande, vilket man för övrigt valt att göra i rikets avfallslag, 8 §.
 6. I utkastet till landskapsförordning, 8a §, så finns en mening som lyder: *”Redogörelsen ska även innehålla en beskrivning om varför kommunens system är minst lika bra som fastighetsvis avfallstransport”*. Begreppet ”bra” är ett relativt begrepp och bör omformuleras så att bedömningen kan bli mätbar. Dessutom bör den sista meningen i paragrafen tas bort då avfallssystemen knappast ändras årligen.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst 16.08.2021, Bilaga 9

Kst, § 93
26.09.2022

”Landskapsregeringen (ÅLR) ger Sunds kommun möjlighet att lämna synpunkter på förslaget om anpassad kommunal avfallshantering, som innehåller ändringar av blankettlagen om avfall, senast torsdagen den 20 oktober 2022.

En tidigare version av lagförslaget var på remiss under förra sommaren, men då det förslaget har ändrats väsentligt skickas lagförslaget på ytterligare en remiss.

Lagförslaget innehåller nya bestämmelser om organiserandet av avfallshanteringen. Kommunerna föreslås dela in kommunen i ett eller flera insamlingsområden. I varje insamlingsområde ska kommunen besluta om avfallshanteringen ska ordnas genom fastighetsvis avfallstransport med minst fyra fraktioner eller genom

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

återvinningsstationer. Kommunen får använda båda insamlingsmetoderna men inte i samma insamlingsområde. Där fastighetsvis avfallstransport gäller ska kommunen besluta om kommunen eller fastighetsägaren ska avtala med en avfallstransportör om avfallshämtningen. Landskapsregeringen föreslår även att kommunerna ska lämna en årlig rapport om insamlingen av avfallet till landskapsregeringen. De kommunala avfallshanteringsföreskrifterna föreslås bli obligatoriska medan kravet på kommunala avfallsplaner föreslås upphävas.”

Detta lagförslag är för Sunds kommuns del en försämring jämfört med det förslag som var ute på remiss för ett år sedan.

Kommunen ges i förslaget möjlighet att dela in kommunen i olika områden. Det stora problemet är att kommunen måste välja antingen fastighetsnära hämtning (FH) eller att avfallet ska föras till en återvinningstation (ÅS) inom ett och samma område. Idag så finns det hushåll som har antingen FH, samt hushåll som för sitt avfall till en ÅS trots att husen kan vara belägna exempelvis längs med samma väg, vilket i praktiken innebär samma område. Fastighetsägarna i kommunen har alltså tillåtits välja FH eller ÅS, vilket naturligt fått till följd att respektive hushåll har valt något av alternativen.

Om ovanstående lagförslag blir lag så kommer det innebära att oavsett om kommunen går in för vare sig FH eller ÅS, så kommer många av hushållen att behöva byta från FH till ÅS, eller vice versa. Det kommer fördyra avfallshanteringen för kommuninvånarna eftersom avfallshanteringen måste kostnadsäckas genom avfallsavgifter. Kommunen har gjort investeringar inom avfallshanteringen som kommer tillintetgöras oavsett vilket insamlingssystem som kommer väljas.

Tillsynen för att kommunerna uppfyller målen tillkommer ÅLR samt dess underlydande myndigheter. Därmed finns redan de verktyg som lagstiftaren behöver för att förmå kommunerna att uppnå de mål som sätts i och med antagandet av lagen. Varje kommun har olika förutsättningar att uppfylla lagens målsättningar givet geografi, demografi m.m. En flexibel lag torde öka varje kommuns förutsättningar att uppfylla lagens mål på ett kostnadseffektivt sätt, i motsats till det nu rigida förslaget.

I det lagförslag som skickades ut för ett år sedan så fanns också ett förslag till förordning med, vilket var mycket bra. Att det saknas förslag till förordning kopplat till detta lagförslag måste anses som en brist.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger ovanstående beredning som remissutlåtande.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 6/26.09.2022

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst, § 45
24.04.2023

Ålands landskapsregering ger Sunds kommun möjlighet att lämna synpunkter på ett uppdaterat lagförslag om anpassad kommunal avfallshantering som innehåller ändringar av blankettlagen om avfall. Remissförslaget måste vara inne senast torsdagen den 13 april 2023.

Av det huvudsakliga innehållet framgår att:

”Landskapsregeringen föreslår att bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag om kommunernas transportansvar för kommunalt avfall ändras till att vara målinriktat i stället för metodinriktat. Målet avser förberedelse för återanvändning och materialåtervinning och är 55 procent 2025, 60 procent 2030 och 65 procent 2035. Bestämmelserna om producentansvaret förtydligas så att ett avtal om samarbete mellan kommunernas och producentsammanslutning för förpackningsproducenterna i första hand ska omfatta alla åländska kommuner. Kommunerna ska årligen rapportera till landskapsregeringen om insamlingen av det kommunala avfallet. Dessutom föreslås att kravet på kommunala avfallsplaner ändras.”

Jämfört med de tidigare remissförslagen så har det tillkommit konkreta mål (följer av EU-direktiv). Vidare så möjliggör det nya lagförslaget en större frihet för Sunds kommun i egenskap av renhållningsmyndighet, vilket är positivt och framgår av lagförslagets 3c §.

Däremot så kommer lagförslaget sannolikt innebära att avfallstaxan måste ändras till år 2024. Det beror på att lagformuleringen sannolikt innebär att hushåll (fastighetsägare) som själva vill avtala om fastighetsnära hämtning med egen entreprenör sannolikt skall ha en reducerad avgift jämfört med dagsläget. Analogt med detta så kommer taxorna att behöva höjas för övriga, vilket i och för sig torde vare rimligt. Allt detta framgår av lagförslagets 3b §, mom. 4.

De förändringar som föreslås när det gäller producentansvaret, 4 §, torde ej räcka för att uppfylla producentansvarigas förpliktelser enligt gällande avfallslag. I finska avfallslagens § 6, punkt 15 definieras begreppet ”producent” såhär: *15) producent en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt släpper ut produkter på marknaden, enligt de närmare produktspecifika definitionerna i 48 §*. Den så kallade producentansvarsorganisation som finns idag på Åland (Proans) är ett dotterbolag till MISE, och MISE ägs i sin tur av ett antal medlemskommuner. Vare sig MISE eller MISEs ägare kan anses uppfylla definitionen av begreppet producent enligt ovan. Kommunerna är inga producenter, utan kommunerna har ansvaret för insamlingen av avfall enligt avfallslagen. Det finns mer att nämna om producentansvar, men för detta remissutlåtandes del så räcker det såhär.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Begreppet ”förberedelse för återanvändning och materialåtervinning” är helt centralt i det nya lagförslaget och är det som ska uppfyllas i de målsättningar som framgår i lagens huvudsakliga innehåll. Definitionen återfinns i den finska avfallslagens § 6, punkt 21 enligt följande: *21) förberedelse för återanvändning sådan verksamhet för kontroll, rengöring eller reparation av avfall genom vilken kasserade produkter eller delar av dem bereds för att kunna användas på nytt utan någon annan förbehandling.* Det är alltså den här definitionen som skall uppnås i ovanstående målsättningar som framgår av det huvudsakliga innehållet. Med hänsyn taget till den korta remisstiden så har effekterna av begreppet och dess definition i relation till målsättningarna inte kunnat analyseras tillfyllest i samband med detta remissförfarande.

Övergångsbestämmelserna kan vara otillräckliga i lagförslaget. Om lagen godkänns av Ålands lagting i föreliggande form så är det rimligt att tänka sig att lagstiftarens avsikt är att den nya lagen ska börja gälla från 1.1.2024. Vid den tidpunkten så kommer Sunds kommun att ha ett entreprenadavtal enligt den gamla (dvs nu gällande) avfallslagen, som alltså således är uppgjord och upphandlad enligt annan lagstiftning än den kommande. Detta avtal kommer inte Sunds kommun att kunna frigöra sig från, eller ”utöka” eftersom det sker genom en så kallad EU-upphandling. Lagstiftaren bör alltså ta hänsyn till detta i en särskild övergångsbestämmelse. Det är svårt att under den korta remisstiden få en total överblick huruvida detta kommer påverka Sunds kommun och på vilket sätt. Den här synpunkten blir därför av mer öppen karaktär.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger ovanstående beredning som remissutlåtande. Beslutet är fattat per capsulam 31.03.2023.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 4 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 46 Budgetuppföljning för Sunds kommun, per 31.3.2023
24.04.2023

Radetiketter	Värden Fastställd budget	Summa	% av budget
⊕ C100 Förvaltningssektorn			
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	9 393	4 757	51%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-361 467	-422 173	117%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR	-1 325		0%
C100 Förvaltningssektorn Summa	-353 399	-417 416	118%
⊕ C200 Socialväsendet			
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	81 745	51 863	63%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-370 880	-315 094	85%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR	-3 910		0%
C200 Socialväsendet Summa	-293 045	-263 230	90%
⊕ C300 Utbildningsnämnden			
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	16 450	13 551	82%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-599 445	-571 339	95%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR	-2 283		0%
C300 Utbildningsnämnden Summa	-585 278	-557 788	95%
⊕ C500 Byggnads-tekniska nämnden			
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	137 424	154 320	112%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-238 640	-186 440	78%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR	-84 748		0%
C500 Byggnads-tekniska nämnden Summa	-185 964	-32 120	17%
⊕ C600 Gemensamma nämnder			
⊕ A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	913	5 268	577%
⊕ A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-16 165	-19 024	118%
⊕ A7100 AVSKRIVNINGAR	-5 968		0%
C600 Gemensamma nämnder Summa	-21 220	-13 757	65%
9000 Finansiering			
⊕ A5100 SKATTEINKOMSTER	913 000	1 139 004	125%
⊕ A5110 LANDSKAPSANDELAR	540 629	479 306	89%
⊕ A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-6 130	-4 079	67%
9000 Finansiering Summa	1 447 499	1 614 231	112%
Totalsumma	8 594	329 919	
TOTALSUMMA MED AVSKRIVNINGAR	8 594	231 687	2696%

Tabellen skall läsas så att hela årets budget har blivit uppdelad i fyra kvartal och i ovanstående tabell så redovisas kvartal 1 och raden "TOTALSUMMA MED AVSKRIVNINGAR" är raden som skall läsas.

Budgeterat utfall per 31.3.2023 är + 8 594 € och faktiskt utfall är + 231 687 €.

Positivt är att resultatet per 31.3 är bättre än budgeterat på sista raden.

Den största osäkerheten i redovisningen beror på att inga periodiseringar har gjorts förutom avskrivningarna. Detta slår åt båda håll både på kostnads- och intäktssidan.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Noteras att C100 har gått över budget på sista raden och det beror på att KST fakturerar Sunds kommun i förskott och att det blivit bokfört 4 månader per 31.3.2023. En månadsfaktura är på ca 71 t €, vilket innebär att i praktiken så ligger C100 under budget.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 47 Jordförvärvsutlåtande, Tallhuset Fab i Smedsböle

24.04.2023

Länk till [LL \(2003:68\) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd](#).

Länk till [LF \(2003:70\) om jordförvärvstillstånd](#).

Ålands landskapsregering (ÅLR) inbegär härmed Sunds kommuns utlåtande över Tallhuset Fab:s ansökan om rätt att förvärva och besitta fast egendom. Utlåtandet bör vara LR till handa den 27 april 2023.

Landskapslag (2003:68) om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd

13 §. Juridiska personer

Juridiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap. kan, efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av [landskapsstyrelsen].

Jordförvärvstillstånd som avses i 1 mom. kan förenas med villkor på det sätt som bestäms i 8 § jordförvärvslagen för Åland.

Landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd

6 §. Grunder för att juridiska personer skall få jordförvärvstillstånd

[Landskapsstyrelsen] beviljar jordförvärvstillstånd för juridiska personer i enlighet med vad som föreskrivs i 13 § landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd.

Jordförvärvstillstånd kan beviljas när samtliga följande förutsättningar är uppfyllda:

1) Sökanden har oavbrutet sedan den bildades eller i minst fem år haft sin hemort i landskapet Åland.

2) Markområdet är lämpligt för den verksamhet som sökanden bedriver.

3) Minst två tredjedelar av bolagsmännen eller styrelsemedlemmarna har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.

Kommundirektörens förslag:

Jordförvärvet förordas enligt LF (2003:70) om jordförvärvstillstånd, 6 §.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 5 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 48 Lokal fördelningspott 1.6.2023 för personalen som lyder under AKTA
24.04.2023

<https://www.kommunforbundet.ax/cirkular/allmant-tjanste-och-arbetskollektivavtal-kommunsektorn-2022-2025>

Från ovanstående länk kan läsas nedanstående text.

”Lokal justeringspott 1.6.2023

Den lokala justeringspotten är 1,6 procent (lokal justeringspott 0,4 procent + löneutvecklingsprogrammet 1,2 procent) beräknat på lönesumman inom det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn per den 31.5.2023 (eller en så normal månad som möjligt samma år).

Anvisning inför förhandlingar om den lokala justeringspotten

De lokala förhandlingarna om den lokala justeringspotten kan med fördel ske enligt följande schema:

- 1. En representant för arbetsgivaren kartlägger löneuppgifterna och hör huvudavtalsparterna.*
 - 2. Arbetsgivaren hör personalen (genom samarbetsorgan så som arbetarskyddskommission).*
 - 3. Ärendet förs fram till det organ som fastställer lönerna.*
 - 4. Arbetsgivaren utser förhandlare med fullmakt att förhandla och fastställa resultat.*
 - 5. Arbetsgivaren förhandlar med huvudavtalsorganisationerna.*
 - 6. Arbetsgivaren fastställer fördelningen med beaktande av de synpunkter som framgått i förhandlingarna.*
- Parterna kan också komma överens om att genomföra justeringen som en allmän förhöjning.”*

Detta ärende rör alltså hur den lokala justeringspotten ska fördelas. Det totala beloppet som ska fördelas är 2 342,57 €, vilket är 1,6 % av lönesumman för februari år 2023.

Punkt 1 ovan är alltså avklarad.

Punkt 2 sker då arbetarskyddskommissionen hörs 03.05.2023.

Punkt 3 genom att ärendet nu lyfts och behandlas i kommunstyrelsen.

Gällande punkt 4 så har kommundirektören tidigare varit den förhandlare som kommunstyrelsen har utsett, därav föreslås att kommundirektören utses som förhandlare även för den här förhandlingsrundan.

Vidare så har omsorgsnämnden lyft ett ärende om vårdpersonalens löner 19.9.2022, § 12, som kommunstyrelsen behandlat 31.10.2022, § 105, som kort går ut på att omsorgsnämndens påpekanden ska beaktas i de kommande avtalsförhandlingarna. Detta anses därmed ingå i kommundirektörens förhandlingsdirektiv.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att utse kommundirektören som förhandlare i ärendet.

Kommunstyrelsen beslutar om att ge kommundirektören följande direktiv:

- Beakta omsorgsnämndens påpekanden enligt ovanstående beredning,
- Beakta arbetarskyddskommissionens synpunkter som framkommer på kommande möte.

När förhandlingarna är genomförda behandlas ärendet på nytt i kommunstyrelsen för fastställande.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 49 Remiss ÅLR, ny klientlagstiftning

Kst, § 87

26.09.2022 Ålands landskapsregering (ÅLR) begär Sunds kommuns utlåtande gällande utkast till landskapslag om klientavgifter inom socialvården. Utkastet kom till Sunds kommun den 10.8.2022 klockan 15:55 och svarstiden löper ut den 31.8.2022 klockan 16:15. Det ger kommunen en svarstid om 20 kalenderdagar.

Kommundirektören satt med i den arbetsgrupp som skulle ta fram en rapport i ärendet. Rapporten samt regeringens behandling i länken nedan.

<https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/pro-tocol/nr40-2021-enskild-s2.pdf>

Arbetsgruppen blev klar med sitt arbete under slutet av 2021 och ansvarig minister tecknade rapporten till kännedom.

Därefter lämnades rapporten enligt uppgift till lagberedningen. Vad som sedan har hänt är oklart. Klart är i alla fall att det som nu ligger på kommunstyrelsens bord inte är ett lagförslag utan samma material som arbetsgruppen lämnade ifrån sig i slutet av 2021. Klart är också att detta förfarande ej är en sedvanlig lagremiss utan att förfarandet är ett "lagutkast-utlåtande". Eftersom något färdigt lagförslag ej finns och lagen prompt skall träda i kraft per 1.1.2023 så kommer något lagförslag ej att komma på remiss till kommunerna.

Det är olyckligt att materialet som Sunds kommun ombuds kommentera ej är ett färdigt lagförslag och att det slutliga lagförslaget ej kommer tillställas Sunds kommun på sedvanlig lagremiss.

Med tanke på att kommundirektören satt med i den arbetsgrupp som tog fram det material (rapporten) som nu tillställs kommunerna så finns det risk att utlåtet blir en partsinlaga.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen yttrar sig över utkastet till landskapslag enligt nedan:

Allmänna synpunkter

Landskapet Åland har egen lagstiftningsbehörighet på detta område. Ålands landskapsregering, regeringens och dess underlydande myndigheters kärnverksamhet är att: vara tillsynsmyndighet gällande kommunal verksamhet, att driva hälso- och sjukvård, gymnasieutbildning samt att ta fram lagförslag åt Ålands lagting.

Till lagframställningarna hör naturligtvis att följa sedvanliga lagstiftningsprocedurer, så som remissförfaranden med minst 90 dagars svarstid m.m.

Det kan konstateras att lagstiftningsproceduren gradvis har försämrats under de senaste sju åren. Från att tidigare ha fungerat väl så har lagstiftningsproceduren därefter övergått till allt kortare remisstider på konkreta lagförslag. Gällande lagutkastet om klientavgifterna så är svarstiden kort och det är inte ens ett färdigt lagförslag som presenteras kommunerna.

Följden av detta är att den färdiga lagen ej kommer utsättas för den kritiska granskning som behövs för att kunna garantera god kvalitet på lagen vilket i sin tur riskerar att försämma rättssäkerheten för såväl klient som kommun.

Synpunkter i sak

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Lagförslaget har liten verkan för Sunds kommun då de föreslagna ändringarna jämfört med i idag i huvudsak påverkar Kommunernas socialtjänst kf. (KST) samt Oasen boende- och vårdcenter kf. (Oasen).

Konstateras att uttag av klientavgift för det som heter *boendeservice med heldygnsomsorg* (i dagligt tal kallas det för ESB) är oreglerat i dagsläget och att det även i den nya lagen föreslås vara oreglerat. Detta riskerar att motverka skrivningarna i regeringsprogrammet och syftet med revideringen av gällande lag som är: *”Klientavgiftslagen förnyas eller revideras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer.”*

Institutionsverksamhet är något som i dagsläget tillhandahålls endast av Oasen och Mariehamns stad. Övriga kommuner på Åland tillhandahåller endast serviceformerna ESB och hemservice. Därför vore det motiverat att reglera hur ett uttag av klientavgift inom serviceformen ESB ska ske.

Med hänsyn taget till den korta svarstiden så fattades beslutet *per capsulam* den 30.08.2022. Beslutet bekräftas sedan på kommande kommunstyrelsesammanträde.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst, § 49
24.04.2023

Ålands landskapsregering (ÅLR) begär Sunds kommuns utlåtande över ett lagförslag om ändring av klientavgifter inom socialvården.

Landskapsregeringen önskar gärna ta del av kommunernas beräkning av vilka ekonomiska konsekvenser de föreslagna ändringarna gällande avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg förväntas få på kommunernas ekonomi. Synpunkterna måste vara tillhanda senast den 11 maj 2023.

Huvudsakligt innehåll

Landskapsregeringen föreslår att klientavgiftslagen ändras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer och för att styra socialservicen från service på institution till service inom öppenvården, med fokus på tidiga insatser som hemservice.

På sidan 4 så står det följande: *”Det förekommer situationer där det är mera ekonomiskt fördelaktigt för klienten att välja institutionsvård istället för boendeservice med heldygnsomsorg. Lagstiftningens syfte om tidiga och lätta serviceformer framför institutionsvård motverkas av att avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg kan bli oskäligt hög”.*

Ovanstående meningar innehåller ett tankefel som sedan leder till felslut som tyvärr genomsyrar hela lagförslaget. Visserligen har klienter en grundlagsskyddad rätt till äldreomsorg (socialvård), men klienten har inte en absolut rätt att välja vårdform och därmed som en följdverkning välja enligt vilken avgiftsform som klienten skall

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

debiteras. Klienten skall vårdas på rätt vårdnivå, oavsett om det innebär hemservice, boendeservice, boendeservice med heldygnsomsorg eller institutionsvård. Klienten har rätt att tacka nej till/avstå omsorg, men klienten har inte rätt att ensidigt välja vårdform. För övrigt så har klienten redan idag enligt gällande lag rätt att ansöka om nedsatt avgift av ekonomiska orsaker. Om klienten ej har betalningsförmåga så ska efterskänkning och nedsättning av klientavgiften göras, och den ska dessutom göras före utkomststöd tilldelas klienten, vilket framgår av LL (2022:91) om klientavgifter i socialvården, 27 §. Den nya lagen kommer alltså missa målet och sänka klientavgiften för de klienter som har betalningsförmåga.

Det är alltså i första hand vårdbehovet som styr klientens vårdform, det är inte avgiftsformen (och betalningsförmågan) som styr vårdbehovet. Beskrivningen som återfinns på sidan 4 återfinns snarast i teorin snarare än i praktiken och det bör ej ligga till grund för ett lagförslag som försämrar kommunernas förmåga att finansiera äldreomsorgen genom avgiftsuttag. Det går med andra ord ej att ”styra” vårdbehovet på det sätt som uttryckligen anges i lagens förarbeten.

Varje individs ekonomiska förutsättningar styr naturligtvis alltid i någon mån varje individs ekonomiska beteende. Men när det gäller en service som individen har en grundlagsskyddad rätt till, så står grundlagsskyddet över individens ekonomiska förutsättningar. Kommunen är alltså skyldig att ordna servicen oberoende av betalningsförmåga.

En försämrad möjlighet för kommunerna att ta ut avgifter för äldreomsorgen kommer istället leda till att de uteblivna intäkterna måste tas in på annat sätt. Den enda övriga möjligheten som kommunerna har på intäktssidan är att höja skattesatserna, annars måste verksamheternas kostnader sänkas (servicen försämras), allt annat lika.

Lagförslaget kommer innebära att landskapsandelarna till kommunerna kommer öka till följd av att kommunernas nettodriftskostnader ökar till följd av lagförslaget.

På sida 5 nämns det om avgiftsfri service. Det är mycket tveksamt om det är eventuella avgifter som stoppar närståendevårdarna från att utnyttja sin lagstadgade ledighet, de får ju trots allt sitt arvode utbetalt även för den lagstadgade ledigheten. Det är nog mer en psykologisk faktor som gör att de inte utnyttjar sina rättigheter.

Sättet att räkna ut avgifter är redan idag onödigt administrativt vilket följer av direkt tillämpning av lag. Med det föreslagna nya lagförslaget så kommer administrationen att öka än mer. Det minskar dessutom transparensen för klienterna och ökar risken för handhavandefel i samband med avgiftsberäkningen.

I första hand borde lagförslaget återgå för att omarbetas med ovanstående synpunkter som grund. I andra hand borde lagförslaget träda i kraft först från 1.1.2025 så att kommunerna får möjlighet att ordna med sina taxor i god tid inför att lagen börjar gälla.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen avger ovanstående beredning som sitt utlåtande över lagförslaget.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 6 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

Kst § 50 Revidering av skyddsundanflyktsplan

24.04.2023

Som ett led i att uppdatera beredskapsplanen så skall bilagorna till beredskapsplanen revideras.

Nuvarande beredskapsplan antogs av kommunfullmäktige 07.06.2022, § 30.

Det är oklart när den nuvarande bilagan antogs, men det är förmodligen ganska många år sedan dess. Trots detta så har den röda tråden i revideringen varit att försöka behålla stommen och innehållet så intakt som möjligt.

Följande förändringar jämfört med nu gällande plan noteras:

- Ledare för skyddsenhet, ändras så att inga namngivna personer utses. Om/när en händelse inträffar som kräver att en skyddsenhetschef utses så får det beslutet från och med nu tas genom själva beredskapsplanen.
- Avsnittet om strålningsskydd stryks.
- Dessutom har innehåll korregerats så att det motsvarar dagens förhållanden.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att skyddsundanflyktsplanen antas enligt bilagt förslag.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst bilaga nr 7 / 24.04.2023

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

BESVÄRSFÖRBUD

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning, utlåtande eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet. Paragrafer 34-41, 44-47, 49-50
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet. (se instruktioner nedan under rättelseyrkanden) Paragrafer 33, 42-43, 48
	Enligt § 5 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut. Paragrafer och grund för besvärsförbudet: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	Den som är missnöjd med nedan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar. Myndighet hos vilken rättelse yrkas: Kommunstyrelsen i Sund Norra Sundsvägen 361, Björby AX-22520 Kastelholm Paragrafer: 33, 42-43, 48 Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Organ
Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
24.04.2023

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att 1. beslutet tillkommit i felaktig ordning, 2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller 3. beslutet annars strider mot lag. Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn Paragrafer: - Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på kommunens webbplats.
--	---

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid	Besvärsmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn Paragrafer: - Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.
--	---

BESVÄRSSKRIFT

Besvärsskrift I besvärsskriften skall anges ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress - vilket beslut som överklagas - vilka ändringar som yrkas i beslutet - motiveringar till att beslutet bör ändras Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges. Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.
Inlämnande av besvärshandlingarna Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.